Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 14ης Νοεμβρίου 2013 *

«Διεθνής δικαιοδοσία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Άρθρο 16, παράγραφος 1 — Σύμβαση ταξιδίου συναφθείσα μεταξύ καταναλωτή που κατοικεί εντός κράτους μέλους και πρακτορείου ταξιδίων εγκατεστημένου εντός άλλου κράτους μέλους — Παρέχων υπηρεσίες τον οποίο χρησιμοποιεί το πρακτορείο ταξιδίων, εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατοικίας του καταναλωτή — Δικαίωμα του καταναλωτή να εναγάγει τις δύο αυτές επιχειρήσεις ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της κατοικίας του»

Στην υπόθεση C-478/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landesgericht Feldkirch (Αυστρία) με απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Οκτωβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Armin Maletic,

Marianne Maletic

κατά

lastminute.com GmbH,

TUI Österreich GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. G. Fernlund, πρόεδρο τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια) και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η TUI Österreich GmbH, εκπροσωπούμενη από τον E. Reinitzer, Rechtsanwalt,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes και τη S. Nunes de Almeida,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον W. Bogensberger και την A.-M. Rouchaud-Joët,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Το ερώτημα αυτό υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του ζεύγους Maletic (στο εξής: σύζυγοι Maletic), αφενός, και της lastminute.com GmbH (στο εξής: lastminute.com) και της TUI Österreich GmbH (στο εξής: TUI), αφετέρου, με αντικείμενο την καταβολή 1 201, 38 ευρώ, καθώς και τόκων και άλλων εξόδων, λόγω της εκ μέρους των εναγόντων της κύριας δίκης κρατήσεως μέσω της lastminute.com ενός οργανωμένου ταξιδιού που διοργανώνει η TUI.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 11, 13 και 15 του κανονισμού 44/2001 προβλέπουν τα εξής:

«(2) Ορισμένες διαφορές μεταξύ των εθνικών κανόνων για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων δυσχεραίνουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Είναι ουσιώδης η θέσπιση διατάξεων σχετικά με την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και σχετικά με την απλούστευση των διατυπώσεων για την ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων κρατών μελών που δεσμεύονται από τον ανά χείρας κανονισμό.

[…]

(11) Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

(12) Η δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικές δωσιδικίες που θα ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση του έργου της δικαιοσύνης.

(13) Στις συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας […] είναι σκόπιμο να προστατεύεται ο αδύναμος διάδικος με ευνοϊκότερους για τα συμφέροντά του κανόνες δικαιοδοσίας.

[…]

(15) Για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβιβάστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη. Πρέπει να προβλεφθεί σαφής και αποτελεσματικός μηχανισμός για την επίλυση των περιπτώσεων εκκρεμοδικίας και συνάφειας και για την αποφυγή προβλημάτων που

απορρέουν από τις διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη ως προς την ημερομηνία κατά την οποία μια υπόθεση θεωρείται ότι εκκρεμεί. Για τους σκοπούς του ανά χείρας κανονισμού πρέπει να καθοριστεί η ημερομηνία αυτή αυτοτελώς.»

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι «τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.».

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι τα «πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου».

6 Όσον αφορά τις συμβάσεις, το άρθρο 5, σημείο 1, του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι, ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή.

7 Το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 ορίζει ότι το ίδιο αυτό πρόσωπο μπορεί επίσης να εναχθεί, αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, εφόσον υπάρχει τόσο στενή συνάφεια μεταξύ των αγωγών ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο εκδόσεως ασυμβίβαστων αποφάσεων που θα μπορούσαν να προκύψουν από τη χωριστή εκδίκασή τους.

8 Το άρθρο 15, παράγραφοι 1, στοιχείο γ', και 3, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«1. Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα του προσώπου που τις καταρτίζει, του καταναλωτή, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 5, σημείο 5:

[…]

γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση καταρτίσθηκε με πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή ή το οποίο κατευθύνει με οποιοδήποτε μέσον τέτοιου είδους δραστηριότητες σ' αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους, και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.

[…]

3. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις μεταφοράς, πλην των συμβάσεων στο συνολικό τίμημα των οποίων περιλαμβάνεται ο συνδυασμός δαπανών ταξιδίου και καταλύματος.»

9 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Η αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλομένου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος είτε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή.»

10 Το άρθρο 28, παράγραφος 3, του κανονισμού 44/2001 έχει ως εξής:

«Είναι συναφείς, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξετασθούν και να εκδικασθούν ταυτόχρονα, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων αν τυχόν οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11 Οι σύζυγοι Maletic κατοικούν στο Bludesch (Αυστρία), το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Bezirksgericht Bludenz (δικαστηρίου του καντονίου του Bludenz). Στις 30 Δεκεμβρίου 2011 οι σύζυγοι Maletic, ενεργούντες ιδίω ονόματι, ως ιδιώτες, προέβησαν σε κράτηση και πληρωμή, στην ιστοσελίδα της lastminute.com, ενός οργανωμένου ταξιδιού με προορισμό την Αίγυπτο, σε τιμή 1 858 ευρώ, από τις 10 έως τις 24 Ιανουαρίου 2012. Στην ιστοσελίδα της, η lastminute.com, εταιρία η οποία εδρεύει στο Μόναχο (Γερμανία), δήλωσε ότι ενεργούσε ως ταξιδιωτικός πράκτορας και διευκρίνισε ότι το ταξίδι θα διοργανωνόταν από την TUI, εταιρία εδρεύουσα στη Βιέννη (Αυστρία).

12 Η κράτηση στην οποία προέβησαν οι εκκαλούντες της κύριας δίκης αφορούσε το ξενοδοχείο Jaz Makadi Golf & Spa, το οποίο βρισκόταν στην Hurghada (Αίγυπτος). Η κράτηση αυτή επιβεβαιώθηκε από την lastminute.com, η οποία τη διαβίβασε στην TUI. Στη συνέχεια, οι σύζυγοι Maletic έλαβαν «επιβεβαίωση/τιμολόγιο» με ημερομηνία 5 Ιανουαρίου 2012 εκ μέρους της TUI, η οποία επαναλάμβανε τα στοιχεία του ταξιδιού για το οποίο έγινε κράτηση μέσω της lastminute.com, αλλά ανέφερε το όνομα άλλου ξενοδοχείου και συγκεκριμένα του Jaz Makadi Star Resort Spa, στην Hurghada.

13 Μόνον κατά την άφιξή τους στην Hurghada αντιλήφθηκαν οι εκκαλούντες της κύριας δίκης το σφάλμα ως προς το ξενοδοχείο και κατέβαλαν συμπληρωματικό τίμημα 1 036 ευρώ για να διαμείνουν στο ξενοδοχείο για το οποίο έγινε η κράτηση στην ιστοσελίδα της lastminute.com.

14 Στις 13 Απριλίου 2012, προκειμένου να ανακτήσουν το κατά τα άνω καταβληθέν συμπληρωματικό τίμημα και να αποζημιωθούν για την ταλαιπωρία που υπέστησαν στις διακοπές τους, οι εκκαλούντες της κύριας δίκης άσκησαν αγωγή ενώπιον του Bezirksgericht Bludenz με αίτημα να υποχρεωθούν οι lastminute.com και η TUI να καταβάλουν εις ολόκληρον το ποσό των 1 201,38 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων.

15 Το Bezirksgericht Bludenz περιόρισε την εξέτασή του στον έλεγχο της αρμοδιότητάς του προς εκδίκαση της αγωγής και, με διάταξη της 4ης Ιουλίου 2011, την απέρριψε ως προς την TUI, με το σκεπτικό ότι ήταν κατά τόπον αναρμόδιο. Κατά το δικαστήριο αυτό, ο κανονισμός 44/2001 δεν είχε εφαρμογή στην ένδικη διαφορά μεταξύ των εκκαλούντων της κύριας δίκης και της TUI, δεδομένου ότι η κατάσταση ήταν αμιγώς εσωτερική. Έκρινε ότι, κατά το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, αρμόδιο ήταν το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, δηλαδή το αρμόδιο δικαστήριο για τη Βιέννη και όχι για το Bludenz.

16 Αντιθέτως, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι, όσον αφορά τη lastminute.com, την εταιρία η οποία εδρεύει στη Γερμανία, πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 44/2001, αναφορικά με την κατευθυνόμενη προς την Αυστρία δραστηριότητά της. Ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι ήταν αρμόδιο να αποφανθεί επί της ουσίας της διαφοράς. Επί του ζητήματος αυτού, η διάταξη έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, δεδομένου ότι η lastminute.com δεν άσκησε έφεση.

17 Οι εκκαλούντες της κύριας δίκης άσκησαν έφεση («Rekurs») κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι η κράτηση στην οποία προέβησαν υπήρξε εξ αρχής άρρηκτα συνδεδεμένη, ως ενιαία δικαιοπραξία, προς τη lastminute.com, ως πράκτορα, και προς την

TUI, ως διοργανώτρια. Όσον αφορά τα οργανωμένα ταξίδια, ο συνδυασμός των άρθρων 15, παράγραφος 3, και 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 συνιστούν τη νομική βάση της αρμοδιότητας του επιληφθέντος δικαστηρίου, τούτο δε και ως προς την TUI.

18 Στο υπόμνημα αντικρούσεως, η TUI υποστήριξε ότι το Bezirksgericht für Handelssachen Wien ήταν αποκλειστικώς αρμόδιο για την εκδίκαση της κατ' αυτής ασκηθείσας αγωγής και ότι ορθώς το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέκλεισε εν προκειμένω την ύπαρξη ενιαίας δικαιοπραξίας. Συνεπώς, το δικαστήριο πρέπει να στηριχθεί στην ύπαρξη δύο κατ' ουσίαν αυτοτελών συμβάσεων και να κρίνει το ζήτημα της αρμοδιότητας με αφετηρία τη διαπίστωση αυτή.

19 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν κατάσταση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη συνιστά «αμιγώς εσωτερική κατάσταση» και, συναφώς, πώς πρέπει να ερμηνευθεί η έννοια του «αντισυμβαλλομένου» κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, σε περίπτωση στην οποία ένας επαγγελματίας, εγκατεστημένος σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή, εμπορεύεται τις υπηρεσίες άλλου επαγγελματία, του οποίου η έδρα βρίσκεται στο έδαφος του άλλου αυτού κράτους μέλους, όταν ο καταναλωτής ασκεί αγωγή κατά αυτού του «αντισυμβαλλομένου», δεδομένου ότι η διάταξη αυτή του επιτρέπει να ασκήσει το δικαίωμά του ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του.

20 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, δεδομένου ότι οι ειδικοί κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας τους οποίους προβλέπουν τα άρθρα 15 επ. του κανονισμού 44/2001 στον τομέα των συμβάσεων που συνάπτουν οι καταναλωτές σκοπούν στην προστασία του αδύναμου μέρους της συμβάσεως, παρέχοντάς του τη δυνατότητα επιλογής του δικαστηρίου και περιορίζοντας την ευχέρεια συνομολογήσεως ρητρών επιλογής του δικαστηρίου, η προστασία αυτή θα καθίστατο κενή περιεχομένου αν δεν ήταν δυνατή η προβολή των δικαιωμάτων που αντλεί ο καταναλωτής από μία και μόνη πράξη κρατήσεως κατά δύο αντισυμβαλλομένων ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001.

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesgericht Feldkirch αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού [44/2001], το οποίο αφορά τη θεμελίωση της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή, την έννοια ότι, στην περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος (εν προκειμένω ταξιδιωτικός πράκτορας με έδρα στην αλλοδαπή) χρησιμοποιεί έναν συμβαλλόμενο (εν προκειμένω διοργανωτή ταξιδίων με έδρα στην ημεδαπή), όταν πρόκειται για αγωγές στρεφόμενες κατ' αμφοτέρων, το εν λόγω άρθρο εφαρμόζεται και στον συμβαλλόμενο που εδρεύει στην ημεδαπή;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

22 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατ' ουσίαν, αν η έννοια του «αντισυμβαλλομένου» κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι αφορά, υπό συνθήκες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, και το πρόσωπο που έχει συμβληθεί με τον επιχειρηματία με τον οποίο ο καταναλωτής έχει συνάψει τη σύμβαση αυτή και το οποίο εδρεύει στο έδαφος του κράτους μέλους της κατοικίας του καταναλωτή αυτού.

23 Η TUI αμφισβητεί την εφαρμογή του κανονισμού 44/2001 ως προς αυτήν και εκτιμά ότι οι περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης έχουν τα χαρακτηριστικά αμιγώς εσωτερικής καταστάσεως, οπότε έχουν εφαρμογή μόνον οι διατάξεις του εθνικού δικαίου που αφορούν την κατά τόπον αρμοδιότητα.

24 Αντιθέτως, δεν αμφισβητείται ότι ο κανονισμός 44/2001 έχει εφαρμογή ως προς τη lastminute.com και ότι το δικαστήριο της κατοικίας των συζύγων Maletic είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της διαφοράς επί της ουσίας όσον αφορά την εταιρία αυτή.

25 Συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί αν, υπό τις συνθήκες της υποθέσεως της κύριας δίκης, ο κανονισμός 44/2001 έχει εφαρμογή σε συμβαλλόμενο όπως η TUI και αν υφίσταται στοιχείο αλλοδαπότητας ικανό να δικαιολογήσει την εφαρμογή αυτή.

26 Συναφώς, όσον αφορά τη Σύμβαση των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές συμβάσεις προσχωρήσεως (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η εφαρμογή των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας της Συμβάσεως αυτής απαιτεί την ύπαρξη στοιχείου αλλοδαπότητας και ότι ο διεθνής χαρακτήρας της επίμαχης έννομης σχέσεως δεν πρέπει κατ' ανάγκην να απορρέει, για την εφαρμογή του άρθρου 2 της Συμβάσεως των Βρυξελλών (νυν άρθρου 2 του κανονισμού 44/2001), από την εμπλοκή περισσοτέρων συμβαλλομένων κρατών λόγω της ουσίας της διαφοράς ή της κατοικίας εκάστου των διαδίκων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2005, C-281/02, Owusu, Συλλογή 2005, σ. I-1383, σκέψεις 25 και 26).

27 Υπενθυμίζεται ότι, στον βαθμό που ο κανονισμός 44/2001 αντικαθιστά τη Σύμβαση των Βρυξελλών, η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις της Συμβάσεως αυτής ισχύει και για τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, όταν οι διατάξεις των πράξεων αυτών μπορούν να χαρακτηριστούν ως ισοδύναμες (απόφαση της 4ης Μαΐου 2010, C-533/08, TNT Express Nederland, Συλλογή 2010, σ. I-4107, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Μολονότι, όπως διευκρινίσθηκε στη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως, ο διεθνής χαρακτήρας της επίμαχης έννομης σχέσεως δεν πρέπει κατ' ανάγκην να απορρέει από την εμπλοκή περισσοτέρων κρατών μελών λόγω της ουσίας της διαφοράς ή της κατοικίας εκάστου των διαδίκων, διαπιστώνεται ότι, όπως υποστήριξαν η Επιτροπή και η Πορτογαλική Κυβέρνηση, ο κανονισμός 44/2001 έχει κατά μείζονα λόγο εφαρμογή υπό τις συνθήκες της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεδομένου ότι το στοιχείο αλλοδαπότητας υπάρχει όχι μόνον όσον αφορά τη lastminute.com, πράγμα το οποίο δεν αμφισβητείται, αλλά και όσον αφορά την TUI.

29 Πράγματι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μια ενιαία πράξη, όπως αυτή με την οποία οι σύζυγοι Maletic προέβησαν στην κράτηση και στην πληρωμή του οργανωμένου ταξιδιού τους στην ιστοσελίδα της lastminute.com, είναι δυνατό να χωριστεί σε δύο αυτοτελείς συμβατικές σχέσεις, αφενός, με το διαδικτυακό πρακτορείο ταξιδίων lastminute.com και, αφετέρου, με την οργανώτρια ταξιδιών TUI, η τελευταία αυτή συμβατική σχέση δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως «αμιγώς εσωτερική», δεδομένου ότι ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με την πρώτη συμβατική σχέση, διότι συνήφθη μέσω του εν λόγω πρακτορείου ταξιδίων εγκατεστημένου εντός άλλου κράτους μέλους.

30 Επιπλέον, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σκοποί που τάσσονται με τις αιτιολογικές σκέψεις 13 και 15 του κανονισμού 44/2001, οι οποίοι αφορούν, αντιστοίχως, την προστασία του καταναλωτή ως πιο αδύναμου μέρους της συμβάσεως, καθώς και την ελαχιστοποίηση «[της] πιθανότητα[ς] παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και [την αποφυγή της] έκδοση[ς] ασυμβιβάστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη».

31 Οι σκοποί αυτοί δεν επιτρέπουν να δοθεί λύση που συνεπάγεται την παράλληλη άσκηση συναφών αγωγών εκ μέρους των συζύγων Maletic, τόσο στο Bludenz όσο και στη Βιέννη, κατά των δύο επιχειρηματιών οι οποίοι αναμείχθηκαν στην κράτηση και στη διεξαγωγή του επίμαχου στην κύρια δίκη οργανωμένου ταξιδιού.

32 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο όρος «αντισυμβαλλόμενος» του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι αφορά, υπό συνθήκες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, και το πρόσωπο που έχει συμβληθεί με τον επιχειρηματία με τον οποίο ο καταναλωτής έχει συνάψει τη σύμβαση αυτή και το οποίο εδρεύει στο έδαφος του κράτους μέλους της κατοικίας του εν λόγω καταναλωτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

33 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

Ο όρος «αντισυμβαλλόμενος» του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι αφορά, υπό συνθήκες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, και το πρόσωπο που έχει συμβληθεί με τον επιχειρηματία με τον οποίο ο καταναλωτής έχει συνάψει τη σύμβαση αυτή και το οποίο εδρεύει στο έδαφος του κράτους μέλους της κατοικίας του εν λόγω καταναλωτή.

(υπογραφές)